

orC/07

El Llibre D'ordinacions

— per —
CARLES SALVADOR

EL LLIBRE D'ORDINACIONS

de la Confraria dels Sants Abdon i Senén
els Sants de la Pedra

de

BENIMACLET

per

CARLES SALVADOR

VALÈNCIA
1953

En l'església parroquial de Benimaclet es conserva un document dit "Llibre d'ordinacions de la Confraria dels sants Abdon i Senén" del qual anem a donar alguna notícia amb la menys erudició possible.

És un pergami doblat i relligat en forma de llibre amb les cobertes corresponents.

Mutilat durant la guerra dels anys 1936-39, comença al foli 17. Els folis des del 17 al 27 estan tots, correlatius. Manquen des del 27 al 29 inclosos i següen des del 30 al 32.

Els fulls que manquen estan separats els uns violentament i els altres tallats a tissors. Sembla que al final manquen setze folis.

Els fulls són de pergami tamany 280x198mm.

Cada pàgina plena conté setze línies escrites a mà amb cal·ligrafia gòtica, clara i igual. Avui s'hi compten vuit lletres capitals, inicials historiades. Sortosament no han desaparegut els quatre capítols o ordinacions per les que es regula la dita Confraria.

Les cobertes són de fusta forrada amb pell que té, gravats, dibuixos linials amb franges ornamentades de personatges de perfil, anagranes de IHS, pel·licans, cranis, aus fènixs... Les tanques, molt deteriorades, i les cantoneres són de metall. Entre l'exornació de les cobertes es troben, repetidament, les lletres P. S. que possiblement corresponen a l'enquadrador.

Part de dins de les cobertes, i per tal de recobrir la fusta, s'hi troben enganxats pergamins que es doblen deixant al començament dues pàgines en blanc - ho suposem només puix que han desaparegut - i altres dues pàgines, així mateix en blanc, al final del llibre.

La pàgina numerada 17 comença així:

«conforme lo cinquè dels dits capítols entre altres coses és disposat e ordenat ab aquell que lo Clavari e Majorals de dita Confraria sien tenguts visitar los Confreres malalts i exortar-los a confessar i combregar i si seran pobres que los hagen de proveir d' alguns Confreres bons i honests per a què els hagen de velar. E si serà menester ab penes a arbitre del Clavari de dita Confraria. E per quant en lo dit exercici i obra pia no es serva la deguda forma i los confreres pobres e malalts són subvenguts, ni socorreguts en les necessitats per no ésser la dita ordinació ab certa pena e degut orde feta que per ço convenia e convé millorar lo dit Capítol. E que per ço s' havia tengut per bé de convocar e congrega tota la dita Confraria e singulars d' aquella per al present ajust e congregació perquè se pogués ab més maturitat e vots deliberar, determinar e cloure lo que més convé al cultiu divino e augment d' obres pies de dita Confraria tots los quals entés la dita proposició feta per lo dit Miguel Brocal, clavari, qui de sus e totes les coses de sus dites concordament e ningú discrepant tots unànimes e concordades de son bon grat e de certa ciència férem e ordenàrem los Capítols e ordinacions següents.:

CAPITOL PRIMER QUE TRACTA DEL QUE SÓN OBLIGATS A PAGAR.

(Al marge i amb lletra i tinta diferents):

D' entrada de cada Confrare es dóna quatre sous i de Capítols, tres sous.

Primerament estatuim e ordenam millorant lo Primer dels Capítols de la dita lloable Confraria que qualsevol persona que serà admesa entrar a confrare sia tengut donar e pagar per entrada en dita Confraria. Quatre sous e cascun Confrare sia tengut donar e pagar cascun Any en lo dia e festa dels dits benaventurats sanets Abdon i Senén Tres sous per a Capítols e subvenció de les necessitats i obres pies de la dita Confraria.

CAPITOL II TRACTA DEL SOTERRAR DELS CONFRARES DIFUNTS

Item estatuim e ordenam corregint e millorant lo segon dels dits Capítols que qualsevol Confrare de la dita lloable Confraria que per lo andador d' aquella serà convocat per al soterrar e remembrança d' algun Confrare difunt que sia tengut e obligat d' acompanyar lo dit cos e assistir en lo soterrar e remembrança d' aquell sots pena d' una lliura de cera la qual sia executada per lo Clavari de

dita Confraria per a què s' haja de convertir en obres pies de la dita Confraria en la qual pena in còrreguen i sia exigida tantes vegades quantes se seguirà cas que essent convocats deixaria de venir al soterrar o remembrança d' algun Confrare difunt sens justa causa.

CAPITOL III QUE TRACTA DEL VISITAR E VELAR LOS MALALTS

Item estatuim e ordenam millorant e ajudant al cinqué dels dits Capitols que qualsevol Clavari i oficials de la dita lloable Confraria sien tinguts i obligats visitar a qualsevol confrare e confrares malalts que seran pobres i persones de necessitat e socórrer e avidar (ajudar) a d' aquells així ab almoïna com ab altres subvencions e bones obres e si cas serà que lo dit confrare malalt estara tan mal que estiga in extremis e per a morir, en tal cas estatuim e ordenam sots pena de tres sous cascuna nit lo dit Clavari i Oficials e los confrares de la dita Confraria sien tinguts velar lo dit confrare malalt mentres durarà aquell estar molt mal in extremos en aquella forma que les primeres nits lo hagen de velar lo Clavari e majorals e altres oficials ço és cascu una nit i en après cascu confrare per lo semblant una nit los quals confrare o confrares haja de nomenar e designar lo dit Clavari amonestant los que vagen a velar al dit confrare malalt que estarà constituït en tal necessitat sots la dita pena.

CAPÍTOL III QUE PUIXEN ÉSSER EXECUTATS LOS PRESENTS CAPÍTOLS

Item estatuim e ordenam que los desús dits capítols puixen ésser executats en cas de contravenció de les coses ab aquell dispostes e ordenades per qualsevol jutge o jutges a requisició del dit Clavari i en lo que ha respecte al dit Clavari arrequisició del Sindic de dita Confraria sumariament e de pla sens escrits, ni estrèpit e figura de juí.

E perquè los desús dits Capítols e cascú d'aquells tinguen son degut fi i efecte, força i valor e que aquells ad unguem sien inviolablement observats e practicats hagen e puixen comprendre, comprenghen e obliguen a tots los que de present són Confreres com als qui pro tempore i en lo esdevenidor seran volem i ens plau que los presents capítols i ordinacions sien presentats e notificats per lo Sindic de la dita confraria al molt Reverent i Magnific Oficial e Vicari general de la present ciutat e Diòcesi de Valencia. E al molt respectable senyor Governador de la dita ciutat e Regne i en nom de sa senyoria al molt Magnific son ordinari Assessor e Regent l'Assessoria de la sua cort suplicant-los sien servits e tinguen per bé proveir e manar que los dits Capítols sien inviolablement observats e practicats entre los dits cofreres presents i esdevenidors juxta lo serie e tenor d'aquells interposant en aquells e cascú d'aquells e que hi sia interposada per les senyories ses auctoritats e decret e per ço prometem nosaltres tots los sobre dits Confreres en nom e per la dita

Confraria e singulars d'aquella presents i esdevenidors en mà e poder de Pere Martí, notari públic de la dita ciutat e Regne de València rebedor dels presents Capitols així com a persona pública i autèntica per tots aquells de qui és o porà ser interès en lo esdevenidor e per aquells estipulant rebent i acceptan no venir ni permetre que ningú de la dita Confraria present ni esdevenidor contravinga en manera alguna als dits capitols e disposat e ordenat ab aquells sots les penes en aquells expresadas obligació e hipoteca dels béns propis nostres e de la dita confraria e particulars d'aquella presents i esdevenidors mobles e immobles privilegiats haguts e per haver on se vulla que sien e seran. De totes les quals coses requerirem al dit Pere Martí, notari. Qui dessús ne rebés, clogués e lliuràs acte públic per haverne memòria en lo esdevenidor lo qual per mi dit notari font rebut e fet en l'església del dit lloc de Benimaclet, a tres del mes de Març de l'any de la nativitat de nostre senyor Jesucrist, Mil Cinc-cents Setanta-sis.

Snyals (d) de nosaltres Miguel brocal, Clavari; Damià carbonell, companyó de Clavari; Vicent barbastre e Antoni bosc, majorals; Esteve escuder, escrivà de la dita confraria; Damià andrés, Miguel hieroni eximeno, Melchior vicent e Joan esteve, prohoms; Miguel garcia, francés sarçola; Baptiste ballester, Pere vicent, Juan garcia, Miguel temar, Martí rodenes, Antoni gresses, Pau esteve, Nofre pechana, Joan barbastre, Miguel sarçola, Pere fresquet, Nofre Martí, Cristòfol verdú de bonell, Onofre vidal, Vicent

perpinyà, Nadal andrés, bernal montanyés, Miguel vicent, menor; Antoni ballester, predits. Que les sobre dites coses segons de sus se contenen férem. concedirem e otorgàrem.

Presentes foren testimonis a les sobre dites coses convocats, cridats e pregats los honorables en Onofre rabaça, sastre de València e Martí galindo, forner del dit lloc de Benimaclet, habitants».

Seguix la publicació de la Provisió pel Governador de la ciutat i Regne de València, Batiste Vidal, i en sa cort, havent comparegut el dit notari pere Martí, el dia 27 de maig de l'any 1566 essent testimonis presents «Los discretos francés benet e Joan de berra, not. habitants de València».

I després s'hi anota l'aprovació de Joan Batista Borrell, visitador de l'arquebisbat de València, datada a 2 de juliol del l'any 1566.

Darrerament (i en llatí):

Confirmació Apostòlica concedida a la lloable Confraria dels benaventurats Màrtirs Abdon i Senén fundada en el lloc de Penimaclet, en la qual confirmació per manca dels darrers folis no consta la signatura.

---

(1) Entre la **S** i la **ny** del mot Snyals hi ha vint grafies **J**.

1 Salva